

РЕФОРМА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА НАВЧАННЯ ТОП-МЕНЕДЖЕРІВ ЖКГ «ЕФЕКТИВНЕ СУЧАСНЕ УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА».

Сьогоднішня ситуація в ЖКГ України значною мірою характеризується проблемами, що породжені десятками попередніх років стагнації галузі та необмеженого і майже безконтрольного споживання енергоносіїв. Останнім часом характерними для Миколаївщини стають спалахи соціальної напруги пов'язані з реакцією громадськості на погіршення стану житлових будинків, перебої з постачанням електроенергії, погіршення якості обігрівання житлових будинків і приміщень муніципальних об'єктів соціальної сфери, що сприяє зростанню рівня захворювань. Ці проблеми особливо загострюються на тлі зменшення запасів традиційних джерел енергії взагалі в світі та залежність від експорту їх в Україну (як то газ і нафтопродукти) і від суто господарських переходять в площину соціальну і навіть політичну.

Політичні зміни, що відбуваються в Україні в останні роки, призвели до значних кадрових змін в органах державної влади і, особливо, органах місцевого самоврядування. Сьогоднішня кадрова ситуація в Миколаївській області характеризується тим, що велика кількість нових керівників і провідних працівників дійсно готові до якісних змін в системі управління (в тому числі і до реформування ЖКГ) але не мають профільної освіти або не володіють сучасною інформацією та інноваційними методами вирішення проблем.

Керівники ОСББ (об'єднань співвласників багатоквартирних будинків) взагалі, як правило, не знайомі з проблемами управління житловими будинками і механізмами вирішення повсякденних задач, пов'язаних з утриманням житла. На жаль, у свідомості громадян домінує патерналістський підхід – замість того, щоб мобілізувати свою маленьку громаду на пошук власних можливостей, лідери ОСББ продовжують очікувати (або вимагати) «обов'язкової допомоги від влади».

Щодо пошуку практичних шляхів реформування галузі і необхідності активізації участі громадські – то теж вже в нікого немає сумніву. Але потрібна державна підтримка і акцентування на всіх рівнях державної влади про необхідність вже сьогодні фінансувати і впроваджувати інноваційні технології в ЖКГ.

Сьогодні вже замало декларувати ці проблеми, а треба шукати методи і способи їх вирішення. До цього повинні залучатися і громадськість, і державні

та міжнародні фонди. Тому розповсюдження досвіду країн-сусідів (Польщі) у вирішенні таких проблем та реалізація пілотних проектів на окремих об'єктах може стати початком реальних кроків щодо покращення ситуації у сфері реформування ЖКГ в Миколаївській області. Керівники обласних органів державної влади і органів місцевого самоврядування повинні усвідомити, що навіть з їхніми скромними фінансовими можливостями можна змінювати ситуацію на краще вже зараз. Створення дієвої системи міжсекторного співробітництва (поєднання можливостей влади, громади і місцевого бізнесу) дасть змогу вирішувати власні проблеми переважно за свій власний рахунок, не чекаючи зовнішньої допомоги.

Саме на вирішення цих проблем спрямовано партнерську діяльність Департаменту житлово-комунального господарства виконкому Миколаївської міської ради, Миколаївської обласної громадської організації «Центр інноваційного розвитку регіону» (МОГО ЦІРР), та Південної академії підвищення кваліфікації кадрів Міністерства промислової політики України.

Основні зусилля в рамках співпраці спрямовуються на:

- підвищення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування, науково-дослідницьких закладів та громадських організацій до економічного аналізу та стратегічного планування в галузі ЖКГ;
- аналітичне та організаційно-методичне забезпечення діяльності регіональних органів влади України у розробці та впровадженні державної політики реформування ЖКГ;
- забезпечення комунікації між регіональними та центральними органами влади та представниками та громадськості в цілому.

В першу чергу, співпраця має на меті розробку навчальної програми підготовки топ-менеджерів ЖКГ «Ефективне сучасне управління в галузі житлово-комунального господарства». Практична спеціалізація згідно навчального курсу – управління житловою нерухомістю.

На жаль в Україні майже повністю відсутня нормативно-правова база, яка б чітко окреслила права та обов'язки менеджерів – управлінців ЖКГ. (В класифікаторі професій такий фах не існує.)

Отримувачі послуг

1 група – представники органів державної влади Миколаївської області, органів місцевого самоврядування м. Миколаєва і Миколаївської області.

2 група – представники комунальних підприємств м. Миколаєва і Миколаївської області.

3 група – представники ОСББ м. Миколаєва і Миколаївської області.

Зацікавленість груп отримувачів послуг

1 група зацікавлена в:

- підвищенні якості контролю за ефективністю діяльності комунальних підприємств;
- формуванні системи дієвого муніципального менеджменту;
- залученні інвестиційної підтримки регіональних проектів в галузі ЖКГ;
- підвищенні професійного рівня спеціалістів комунальних підприємств.

2 група зацікавлена в:

- можливості оперативного аналізу і контролю діяльності комунальних підприємств;
- підвищенні професійного рівня спеціалістів комунальних підприємств;
- формуванні більш свідомого ставлення мешканців (споживачів) до споживання енергоресурсів.

3 група зацікавлена в:

- систематичному отриманні максимально відкритої інформації про стан справ в сфері ЖКГ;
- налагодженні діалогу та створенні механізму співробітництва між владою, громадою і бізнесом;
- підвищенні професійного рівня керівників ОСББ;
- ознайомленні з кращими світовими практиками вирішення аналогічних проблем.

1 етап співпраці (2008)

Навчання топ-менеджерів ЖКГ за курсом «Ефективне сучасне управління в галузі житлово-комунального господарства».

Курс підвищення кваліфікації керівників комунальних підприємств – 83 год.

Фінал курсу – диференційований залік.

Навчання пройшли 28 представників ЖКП і ОСББ.

За результатами інтерактивного опитування першої групи та аналізу учбового процесу розроблено *навчальний курс підвищення кваліфікації працівників ЖКГ* на 140 годин. Навчальний курс створено з урахуванням практичних потреб як працівників житлово-комунальних підприємств, так і керівників ОСББ (як замовника комунальних послуг).

2 етап співпраці (2009)

Проведено навчання 2 груп (I - 25-30 осіб, II – 25 – 30 осіб) топ-менеджерів ЖКГ за курсом «Ефективне сучасне управління в галузі житлово-комунального господарства».

Курс підвищення кваліфікації керівників комунальних підприємств – 140 год.

Фінал курсу – диференційований залік.

Навчання пройдуть 50-60 представників ЖКП і ОСББ.

За результатами аналізу навчального процесу, опитування учасників та аналізу практичного застосування слухачами отриманих навичок розробляється *навчальний курс перепідготовки фахівців ЖКГ* на 480-500 годин.

3 етап співпраці (2010)

Результатом реалізації 1 і 2 етапів став науково-практичний матеріал, який буде обґрунтуванням необхідності внесення змін до фахового класифікатора, діючого в Україні. Цінність отриманого матеріалу полягає в тому, що він є результатом аналізу не тільки навчального процесу, але і практичного використання слухачами отриманих навичок у повсякденній роботі.

Це дасть змогу Департаменту ЖКГ виконкому Миколаївської міської ради, Миколаївській обласній громадській організації «Центр інноваційного розвитку регіону», та Південній академії підвищення кваліфікації кадрів Міністерства промислової політики України підготувати подання на адресу Міністерства ЖКГ і Міністерства освіти України щодо внесення до Державного реєстру України нової професії – менеджер в галузі управління житлово-комунальним господарством.

НАВЧАЛЬНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

навчання топ-менеджерів ЖКГ
за курсом «Ефективне сучасне управління в галузі
житлово-комунального господарства»

№ з/п	Назва розділу, теми	Кількість навчальних годин
1	Основи ринкової економіки. Специфіка економіки в галузі надання послуг.	12
2	Правове забезпечення діяльності в галузі ЖКГ.	6
3	Менеджмент житлово-комунальних послуг.	26
4	Маркетинг послуг в галузі ЖКГ.	12
5	Фінансове забезпечення операційної діяльності.	8
6	Реформування житлового господарства шляхом створення житлових об'єднань.	24
7	Інноваційна та інвестиційна діяльність в галузі ЖКГ.	12
8	Охорона праці та навколишнього середовища.	14
9	Сучасні методи енерго- та тепло збереження в ЖКГ.	20
10	Комп'ютеризація в роботі топ-менеджера.	4
11	Екзамен	12
12	Разом	150

За результатами навчання та подальшого вибіркового контролю роботи (на протязі 12 місяців) слухачів можна зробити наступні висновки:

1. Представники керівництва КЖЕП-ів, які пройшли навчання, активно впроваджують методи та механізми сучасного менеджменту в повсякденну прак-

тику. В першу чергу це відчутно на рівні управління персоналом. Крім того, оптимізується використання технічного обладнання комунальних підприємств.

2. Представники ОСББ, які пройшли навчання, старанно пробують впровадити отримані знання в свою роботу. На жаль, відсутність фахових знань та практичного досвіду в комунальній сфері призводить до помилок.

3. Враховуючи вищевказані факти, необхідно :

– Скоригувати навчальний курс в напрямку більш практичного застосування отриманих навичок.

– Розробити систему навчання, яка б враховувала недостатній професійний рівень слухачів, в першу чергу, керівників ОСББ.

На сьогоднішній день спеціалісти Департаменту ЖКГ Миколаївського міськвиконкому, Південної академії підвищення кваліфікації кадрів Міністерства промислової політики України та МОГО „Центр

інноваційного розвитку регіону» розробляють спеціалізований практично-тренажерний курс „Віртуальний будинок».

Застосування фахових тренажерів для навчання дає високі результати при підготовці спеціалістів у багатьох сферах (лоцман, пілот, кораблебудівник, і т. д.). Спеціалізована комп'ютерна програма – імітатор дозволить слухачам отримати практичний досвід керування комунальним підприємством. Пройшовши віртуальний тренажерний курс вирішення поточних завдань і проблем управління конкретним комунальним об'єктом, слухач психологічно буде підготовлений до практичної роботи в цій галузі.

Потрібне фінансування:

– Розробка програмного забезпечення – 300 тис. грн.

– Технічне обладнання та підготовка тренажерного класу і фахівців-викладачів – 500 тис. грн.